

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Освітня програма	46557 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	46557
Назва ОП	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Драч Ірина Іванівна, Чикурова Ольга Ярославівна, Кушнір Валентина Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.04.2021 р. – 30.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1_frloJv2pxWoFWxLRZdKYGuuytcGYowJ/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1Bf4JSln38QWvjUhlzoh56g9l7JMK6HA/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП “Освітні, педагогічні науки” загалом відповідає Критеріям акредитації, а виявлені слабкі сторони не зменшують її значення. Аспіранти позитивно налаштовані на здобуття освіти. В академічній спільноті закладу сформована культура якості освіти; достатня матеріально-технічна база Університету, база практик забезпечує реалізацію ОНП; розроблено основний пакет нормативних документів. ОНП має необхідні ресурси для розвитку.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильною стороною цієї ОНП вважаємо налагодженість співпраці з усіма стейкхолдерами при формуванні ПРН, врахування їх пропозицій при оновленні ОПП; чіткість, прозорість та зрозумілість Правил прийому на навчання за ОНП, врахування у них особливостей самої освітньої програми; наявність у нормативній базі Університету чітко прописаної процедури перезарахування результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти та у неформальній освіті; прозорість та доступність для всіх учасників освітнього процесу інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів; активне залучення наукових керівників та аспірантів до міжнародних проектів, міжнародних конференцій, круглих столів, семінарів, воркшопів, що сприяють підвищенню якості дослідницької діяльності; послідовність і систематичність реалізації політики Університету щодо забезпечення дотримання академічної доброчесності; систематичне проведення роз'яснювальної роботи серед аспірантів щодо неприпустимості порушення принципів академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності; наявність безкоштовної можливості перевірки дисертаційних робіт, наукових статей, тез доповідей на плагіат за допомогою спеціальних комп'ютерних програм; системність стимулювання професійного розвитку викладачів, реалізація програмних заходів Центру професійного розвитку освітян, заходів науково-методичної ради та відділу міжнародних зв'язків університету; мотивація професійного розвитку викладачів через визначення рейтингу викладачів, преміювання та нагородження грамотами і подяками; постійне удосконалення та оновлення матеріально-технічних ресурсів Університету, а також навчально-методичного забезпечення ОНП, що сприяє якісній підготовці фахівців за ОНП; безпечність освітнього середовища для життя, здоров'я і задоволення потреб та інтересів здобувачів; наявність безкоштовного доступу до електронних ресурсів, який здійснюється як у комп'ютерних класах, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi; діяльність освітньо-наукових лабораторій із сучасним оснащенням задля ефективного здійснення аспірантами консультативної, освітньої та діагностичної роботи; відповідність змісту ОНП науковим інтересам аспірантів, що забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю; відповідність наукової діяльності аспірантів напряму досліджень наукових керівників.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ рекомендовано ширше вивчати кращий досвід аналогічних освітньо-наукових програм інших європейських країн, окрім тих (Білорусь, Болгарія), з якими налагоджена тісна співпраця, враховувати його у конкретних складових ОНП та освітній діяльності; варто враховувати документи Європейського простору вищої освіти та кращі практики провідних європейських університетів. Особливу увагу доцільно звернути на досвід високо рейтингових (у міжнародних рейтингах Academic Ranking of World Universities, Times Higher Education World University Rankings, QS World University Rankings, Webometrics Ranking of World Universities) університетів, в яких реалізуються відповідні ОП; коректне оформлення профілю ОНП, зокрема у тих розділах, які стосуються правового поля і залежать від законодавчої бази; збільшити кількість кредитів на практичну підготовку аспірантів, з метою систематизації та закріплення знань, умінь і навичок провадження науково-методичної та навчально-методичної роботи; заохочувати здобувачів вищої освіти брати участь у проектах неформальної освіти під час навчання на рівні “Доктор філософії”; ширше популяризувати наукові здобутки викладачів, задіяних до реалізації ОНП, у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science, а також у спільних статтях із зарубіжними дослідниками; розширити коло експертів галузі (зокрема, з наукових установ, які проводять відповідні фундаментальні та/або практичні дослідження) для забезпечення набуття аспірантами універсальних навичок дослідника; розширити напрями залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу; продовжувати покращувати безпечність освітнього середовища для осіб із особливими потребами; активізувати участь здобувачів освіти у міжнародних програмах мобільності.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП має чітко сформульовані цілі, які повністю відповідають місії і стратегії Університету, визначенні в Стратегії розвитку Університету https://drive.google.com/file/d/oB1CUVMTjz_UbGhyVno2ZodFMEk/view Відповідно до документа місія полягає у спрямуванні діяльності суб'єктів освітнього процесу на розвиток освіти, науки і культури на основі генерування й упровадження фундаментальних наукових досліджень за широким спектром природничих, гуманітарних та інших напрямів науки і техніки. Стратегічні напрями розвитку Університету спрямовані на реалізацію завдань національної стратегії розвитку освіти; на створення й розвиток здоров'язберезувального культурно-освітнього простору університету; модернізацію структури, змісту й організаційно-управлінських умов університетської освіти; побудову ефективної системи національного виховання і соціалізації студентської молоді; розвиток науково-дослідницької діяльності як системи творення, відтворення, трансляції нового знання для підвищення якості освіти та формування інноваційної особистості. Відповідно до визначеної мети та стратегії університету сформульовано мету ОНП : забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері освіти, набуття ними загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності зі спеціальності, а також проведення власного наукового дослідження. Цілі ОНП повністю узгоджуються зі стратегією Університету <https://drive.google.com/file/d/oBw9OYXqr5PIWNmdtRFVqckivRGs/view> Зі слів ректора Університету Солоненка А., місією Університету є гармонійне поєднання традиційних засобів та інноваційних тенденцій при підготовці висококваліфікованих фахівців для запорізького регіону. З-поміж стратегічних завдань Університету : розвиток наукових досягнень та покращення якості освітнього процесу. Передумовою для створення ОНП була практична затребуваність таких фахівців для подальшої наукової діяльності в запорізькому регіоні. Зі слів проректора з наукової роботи Мальцевої Л. , унікальність ОНП тісно пов'язана із урахуванням регіональних потреб у забезпеченні висококваліфікованих фахівців. Нині навчається на ОНП 17 осіб, випускники працюють у Запорізькому національному університеті, МДПУ та директорами шкіл регіону.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

На етапі проектування ОНП усі зацікавлені сторони могли ознайомитись з її проектом та внести пропозиції. Це підтверджено ЕГ під час зустрічі з усіма стейкхолдерами. ЕГ надано витяги з Протоколів № 13 від 14.03.18; №14 від 03.04.19; № 16 від 04.03.20 у яких обговорювалися зміни до ОНП з роботодавцями, зокрема № 16 від 04.03.2020 р., враховано пропозицію Гнатів О.В., ширше знайомим аспірантів із українськими традиціями через виділення окремих тем у гуманітарних ОК. Варто відмітити, що Пропозиції щодо оновлення ОНП на 2021 р. знаходяться у відкритому доступі https://drive.google.com/file/d/1Q7IfpkPDQdo7O2QQ4V5dMouprw_vooSX-/view Зокрема, враховано пропозицію стейкхолдерів: уточнено найменування вибіркового компоненту; удосконалено зміст освітнього компоненту. Зі слів гаранта аспіранти включені до робочої проектної групи з розробки та узгодженні ОНП. При зустрічі з аспірантами було з'ясовано, що вони беруть участь в обговоренні та перегляді ОНП, зокрема на спільних засіданнях кафедри. Тарасова В. зазначила, що нею було запропоновано зміну ОК вибіркового блоку Інтеграція освітнього процесу на Специфіка професійно-педагогічної діяльності. Зі слів представників ради молодих вчених, вони теж беруть участь в обговоренні ОНП, через опитування, в процесі обговорення на Вченій раді (представниками якої вони є) тощо. Роботодавці Нечипоренко В.В., ректор КЗ вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»; Семікін М. О., заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради (м. Мелітополь); Рибалко Л.С., професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г.С. Сковороди; Єгоров М.О., директор КЗ «Мелітопольський фаховий коледж культури і мистецтв» Запорізької обласної ради; Павленко А.І., завідувач кафедри соціальної роботи КЗ вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»; Шевченко Ю.В., директор КЗ «Василівська гімназія «Сузір'я» - загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів» Василівської районної ради Запорізької області; Яценко О.В., директор КЗ «Мелітопольська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 22» Мелітопольської міської ради Запорізької області; Федорова О.В., директор Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти; Петренко В.А., декан факультету інформатики, математики та економіки МДПУ підтвердили активну співпрацю з гарантом на членами випускової кафедри через різні форми: гостеві зустрічі, круглі столи, семінари. Випускники аспірантури Гнатів О.В., Антибура Ю.П., Подпльота С.В. зазначили про співпрацю з випусковою кафедрою через спільні засідання кафедри та семінари на яких обговорювалися зміни до ОНП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ з'ясовано, що цілі ОНП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Зі слів адміністрації Університету, одне із стратегічних завдань: досягнення високого рівня підготовки фахівців для забезпечення регіональних потреб, формування Університету як освітньо-

наукового центру запорізького регіону. Зі слів гаранта, при створенні та оновленні ОНП постійно враховуються тенденції спеціальності та галузевий аспект, зокрема: компетентнісний підхід, глобалізаційні процеси, вимоги ринку праці, щодо фахівців спеціальності, розвиток наукових напрямів. В Університеті створено асоціацію випускників, яка допомагає визначити основні тенденції ринку праці. Зі слів гаранта ОПП, під час формулювання цілей та ПРН ОПП обув проаналізований досвід підготовки здобувачів Київського університету імені Бориса Грінченка, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Із зарубіжних практик враховувався досвід Білоруського державного педагогічного університету імені М.Танка та Пловдивського університету імені Паїсія Хілендарського (м.Пловдив, Болгарія) у рамках співпраці. Було враховано назви ОК, перелік навчально-методичних матеріалів, змісту практичної підготовки тощо. Варто рекомендувати Університету ширше вивчати кращий досвід аналогічних освітньо-наукових програм інших європейських країн, окрім тих (Білорусь, Болгарія) з якими налагоджена тісна співпраця.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки за третім (освітньо-науковим) рівнем відсутній. Оскільки ОНП затверджена 28 травня 2020 р., до дати набрання чинності (02.07.2020 р.) постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341» ОНП 2020 р. повинна відповідати 9 рівню НРК відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341, зі змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 509 від 12.06.2019 р. .Як пояснення, ЕГ було надано витяг з протоколу № 8 за 21.04.20, де зазначено обговорення членами кафедри “проекту нової редакції Національної рамки кваліфікації”, зокрема потреби оновлення ПРН в ОНП відповідно до 8 кваліфікаційного рівня. Ухвалено внести зміни до профілю ОНП ще до затвердження нової редакції Національної рамки кваліфікацій (документ додається). ЕГ рекомендовано коректне оформлення профілю ОНП, зокрема у тих розділах, які стосуються правового поля і залежать від законодавчої бази. Оскільки, ОНП затверджена до дати набрання чинності постанови «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341», тому ОНП 2020 р. повинна відповідати 9 рівню НРК. ОНП відповідає 9 рівню НРК. Насамперед, це досягається через освітні компоненти ОНП, що спрямовані на формування у здобувачів умінь та навичок започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності через сформованість наступних ПРН: ПРН 3, ПРН 5, ПРН 9 . Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності забезпечуються формуванням таких ПРН: ПРН 1, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16 Комунікативні компетентності: ПРН 2

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною цієї ОНП вважаємо налагодженість співпраці з усіма стейкхолдерами при формуванні ПРН, врахування їх пропозицій при оновленні ОПП; урахуванням тенденцій розвитку ринку праці та регіонального контексту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ рекомендовано ширше вивчати кращий досвід аналогічних освітньо-наукових програм інших європейських країн, окрім тих (Білорусь, Болгарія), з якими налагоджена тісна співпраця, враховувати його у конкретних складових ОНП та освітній діяльності з метою інтегрування національної системи освіти в європейський і світовий освітній простір; коректне оформлення профілю ОНП, зокрема у тих розділах, які стосуються правового поля і залежать від законодавчої бази. Оскільки, ОНП затверджена до дати набрання чинності постанови «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341», тому ОНП 2020 р. повинна відповідати 9 рівню НРК.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Загалом простежується відповідність ОНП Критерію 1. Цілі ОПП взаємозв'язані з місією та стратегією ЗВО, корелюються зі спеціальністю; до формування цілей та ПРН ОПП залучаються всі стейкхолдери, враховуються їх пропозиції та тенденції розвитку ринку праці, галузевий і регіональний аспект; ПРН відповідають 8 рівню Національної рамки кваліфікацій. Водночас ґрунтовне вивчення іноземного досвіду аналогічних ОНП під час стажувань та участі в міжнародних проєктах, сприятиме підсиленню оригінальності ОНП та вдосконаленню освітнього процесу за ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (2016). Загальний обсяг ОНП складає 43 кредита ЄКТС. Відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjxz_Q/view. обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми становить 30-60 кредитів, термін навчання – 4 роки. Загальний обсяг обов'язкових компонентів ОНП 31 кредит ЄКТС (72%) (освітня складова, що формує знання зі спеціальності - 12 кредитів; освітня складова, що формує загальнонаукові компетентності - 4 кредити; освітня складова для здобуття універсальних навичок дослідника - 6 кредити, освітня складова, що формує мовні компетентності іноземною мовою - 6 кредитів, професійна практична підготовка - 3 кредити); обсяг вибіркових дисциплін становить 12 кредитів (28%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОНП, навчального плану, робочих навчальних програм, структурно-логічної схеми та матриці відповідності дозволяє ЕГ стверджувати, що зміст ОНП має чітку структуру, освітні компоненти підпорядковані логіці навчання, структурно-логічна схема ОНП відображає взаємопов'язаність та послідовність її компонентів. Варто відмітити, що освітній процес на ОНП відбувається за сукупністю інтенсивних періодів (осінній інтенсив, зимовий інтенсив та літній інтенсив). Аналіз навчального плану показав, що підсумкові заходи ОК здійснюються на 2,4 та 6 семестрах. ЕГ був наданий робочий навчальний план, де посеместрово розписано розподіл годин. На I курсі подаються такі ОК: Філософія у сучасному світі, Іноземна мова у науковому спілкуванні, Методологія наукового аналізу та розробки дисертаційного проєкту, Історія освіти та педагогічної думки. На II курсі подаються такі обов'язкові ОК: Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково педагогічній та професійній діяльності (за фаховим спрямуванням), Інноваційні педагогічні технології в системі вищої освіти. На III курсі: Професійно-педагогічна діяльність і майстерність викладача та практична підготовка На IV курсі передбачена науково-дослідна робота.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

В ОНП предметна область передбачає опанування майбутнім: фахівцем змісту освітніх компонентів з теорії та методик організації процесу, викладання у закладах вищої освіти, набуття умінь застосування форм, методів, засобів навчання, контролю та оцінювання результатів навчання; удосконалення, конструювання та моделювання змісту освітніх компонентів; набуття умінь та навичок організації науково-дослідного процесу, творчого використання знань при розробці освітніх компонентів у закладах вищої освіти, володіння методикою викладання спеціальних дисциплін, використання активних методів навчання; здійснення планування та самоорганізації власної професійної діяльності у ЗВО; організації виховної роботи зі здобувачами закладів вищої освіти. Зміст ОНП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності через забезпечення програмних результатів навчання такими обов'язковими ОК: Історія освіти та педагогічної думки, Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково педагогічній та професійній діяльності (за фаховим спрямуванням), Інноваційні педагогічні технології в системі вищої освіти, Професійно-педагогічна діяльність і майстерність викладача. ОК, які за своїм змістом не мають зовсім зв'язку чи мають неочевидний зв'язок в ОНП відсутні.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmMu2O6ffea4Kjx3_Q/view. Індивідуальний план ОНП затверджується упродовж двох місяців з дати зарахування до аспірантури. Процедура формування індивідуального плану освітньо-наукової роботи аспіранта та його оформлення регламентується Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії <https://drive.google.com/file/d/1EOtAAfbsdt-lmMRmZRW58d8ftZjVEP1v/view>. Відповідно до Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти Університету <https://drive.google.com/file/d/1GvzIDZoQxp6lvrtz3KpkZA43DfRbmtu51/view>. за час навчання в університеті здобувач вищої освіти при вивченні вибіркового освітніх компонентів повинен набрати не менше 12 кредитів за ОНП. Цю внутрішню норму в навчальному плані ОНП дотримано. Відповідно до Положення, Каталог вибіркового ОК, містить ОК, пропонувані всіма ОП, які діють в університеті, а також дисципліни, практики, сертифікаційні освітні програми, програми мажор, міног, які можуть бути розроблені і запропоновані кафедрами для реалізації широких освітніх потреб, особистісного розвитку здобувачів вищої освіти і з метою запровадження міждисциплінарності в освітньому процесі. Відділ аспірантури та докторантури розміщують його для ознайомлення здобувачів вищої освіти на сайті відділу аспірантури та докторантури. Згодом формуються групи аспірантів для вивчення вибіркового освітніх компонентів. Каталог ОК для вільного вибору та їх силабуси розміщено у відкритому доступі. <http://aspirant.mdpu.org.ua/освітньо-наукові-програми/> Основним документом, який фіксує формування індивідуальної освітньої траєкторії є «Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти». ЕГ мала змогу пересвідчитись у наявності Індивідуального навчального плану у всіх здобувачів освіти. На зустрічі зі здобувачами освіти ЕГ з'ясовано, що аспіранти знайомі з механізмом вибіркового. Аспіранти підтвердили можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема всі обирали дисципліни з вибіркового блоку (Рутковська А - Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі, Академічне письмо англійською мовою для аспірантів; Батарейна І. - Академічне письмо англійською мовою для аспірантів, Методика викладання педагогічних дисциплін; Пінігіна Ю. - Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі, Теоретико-методичні та практичні основи виховного процесу).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка регламентується Положенням про виробничу (педагогічну) практику <https://drive.google.com/file/d/1zq1qZrJt3AS15F1shNUIG9SobN6jwbtV/view> ОНП передбачає проходження виробничої педагогічної практики (3 кредити ЄКТС) на базі закладу вищої освіти. Відповідно до Положення виробничу (педагогічну) практику спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих аспірантами за час навчання як загальних, так і професійних компетентностей за обраною спеціальністю. Організатором практики є кафедра, де навчається аспірант. Базою для проходження практики є кафедра, на якій працює керівник або кафедра, при якій функціонує аспірантура. Як виняток, аспірант мож пройти практику на кафедрах (або у підрозділах) інших навчальних закладів за певних умов, передбачених законодавством. Керівником виробничої (педагогічної) практики є науковий керівник аспірантів. Види і форми роботи виробничої (педагогічної) практики визначаються у робочій програмі практики та передбачають навчальну, науково-методичну, виховну та науково-дослідну роботи. Практичну спрямованість має ОК Професійно-педагогічна діяльність і майстерність викладача, що дозволяє аспірантам отримати необхідні практичні навички та фахові компетентності. При зустрічі, аспіранти висловили задоволення практичною підготовкою, всі присутні аспіранти з 3 та 4 року навчання проходили практику на базі випускової кафедри. Зазначили, що через карантинні обмеження спричинені ковідом 19, з минулого року практична підготовка проходила у дистанційному режимі. Зі слів завідувача відділу аспірантури та докторантури Долинної О.М., відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, Положення про Виробничу (педагогічну) практику та графіка освітнього процесу виробничу педагогічну практику розрахована на 15 тижнів і проходить в 6 семестрі. Відповідно до навчального плану 3 кредити, на які розрахована практика, поєднуючи навчальну та наукову діяльність, забезпечують здобувачам комфортне засвоєння інформації та її реалізацію під час практики, а також врахування результатів практики в дослідницькій діяльності. 90 годин практики розраховані на 20 лекційних занять; 20 семінарських занять та 50 годин на інші види робіт (вивчення та підготовка матеріалів, проведення позааудиторних та виховних заходів інше). ЕГ був наданий план-графік виробничої практики, який узгоджується спільно з науковим керівником та затверджується на засіданні кафедри та містить розподіл за датами, обсягом часу і видами робіт. ЕГ рекомендує збільшити кількість кредитів на практичну підготовку аспірантів, оскільки 15 тижнів, які реально проходять аспіранти, перевищує 3 кредити ЄКТС

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Оскільки предметна область спеціальності за своєю сутністю є соціономічною, то цілі, завдання та зміст ОНП повною мірою забезпечують набуття здобувачами освіти соціальних навичок. Зокрема, формування соціальних навичок відбувається в процесі вивчення навчальних дисциплін «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності», «Професійно-педагогічна діяльність і майстерність викладача», «Історія освіти і педагогічної думки», «Інноваційні педагогічні технології в системі вищої освіти».

Аналіз співбесід з НПП та здобувачами освіти дозволив підтвердити можливість набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Оскільки Стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» затверджено 23.03.21, то в ОНП вимоги Стандарту не враховано, однак гарант запевнила, що при перегляді ОНП на 2021-22 н. р. проектною групою буде внесено зміни відповідно до професійного стандарту.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view. на третьому рівні освітній процес складається із освітньої і наукової складової, організовується за семестровою системою і триває 42 тижні: I, III, V семестр – 1 жовтня - 28 лютого; II, IV, VI семестр – 1 березня - 30 вересня. Освітня складова освітньо-наукової програми для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти денної і заочної форми навчання організована як сукупність інтенсивних навчальних періодів протягом першого-шостого семестрів. Сумарна тривалість інтенсивних навчальних періодів здобувачів освітньо наукового ступеня доктора філософії на навчальний рік на денній і заочній формі навчання складає 7 тижнів для першого і другого року навчання, 4 – для третього року навчання. Каникули встановлюються загальною кількістю 10 тижнів. За освітньо-науковим ступенем доктора філософії аудиторне навантаження у тижнях, які визначені графіком освітнього процесу для опанування освітньої складової освітньо-наукової програми, як правило, складає: I, III, V, VI семестри – по 20 годин, II семестр – 26 годин, IV семестр 22 година. Водночас у навчальному плані ОНП курси (по 3 кредити) розраховані на вивчення не за семестр, а за рік. Підсумковий контроль заплановано на 2,4 та 6 семестр, а в 1,3,5 семестри контроль відсутній. Зокрема, курс Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту (3 кредити: 90 год, з них 30 год. аудит.) заплановано на вивчення 1 семестрі по 5 год. на тиждень та по 4 год. на тиждень у 2 семестрі. Час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, регламентується навчальним та робочим планом і становить для здобувача вищої освіти очної денної форми навчання не менше 1/2 та не більше 2/3, для здобувачів вищої освіти очної вечірньої форми навчання не менше 2/3, для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання не менше 3/4 загального обсягу часу, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Цю норму в ОНП дотримано.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОНП підготовки докторів філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки в Університеті не здійснюється підготовка за дуальною формою освіти. Зі слів адміністрації Університету більша кількість здобувачів третього рівня вищої освіти є викладачами ЗВО Запорізького регіону.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОНП, її структура в цілому відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. ОК програми логічно взаємопов'язані, структуровані та спрямовані на досягнення заявлених цілей та ПРН, зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки; ОНП надає змогу здобувачеві освіти здобути соціальні навички та набути необхідну практичну підготовку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

На практичну підготовку аспірантів в ОНП передбачено 3 кредити (ЄКТС), ЕГ рекомендовано збільшити кількість кредитів на практичну підготовку аспірантів, з метою систематизації та закріплення знань, умінь і навичок провадження науково-методичної та навчально-методичної роботи.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

За цим критерієм встановлена загальна відповідність. Обсяг ОНП та окремих ОК відповідає вимогам законодавства; ОНП є структурованою та збалансованою за семестрами; зміст ОНП у повній мірі відповідає предметній області спеціальності. Водночас, ЕГ рекомендовано збільшити кількість кредитів на практичну підготовку аспірантів, з метою систематизації та закріплення знань, умінь і навичок провадження науково-методичної та навчально-методичної роботи.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому МДПУ розміщені на сайті закладу <https://drive.google.com/file/d/1hv5NBDrmjJQwI-wADYtdlwmkIDTfP3b2/view> та регламентуються Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії https://docs.google.com/document/d/1IqBZLdDBDb3NRN0o5TptaBl2NpqXYAH2z_RHxLzQZTk/edit У Правилах прийому подано чіткі терміни подання заяв та документів, процедура проведення конкурсного відбору, строки проведення вступних випробувань та оприлюднення рейтингових списків, зарахування вступників за ОНП. Правила є зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. На основі опитування здобувачів освіти у фокус-групах з'ясовано, що всі вступники ОНП мали рівні права вступу на здобуття вищої освіти третій (освітньо-науковий рівень). ОНП передбачає вступ на навчання за державним замовленням. У вільному доступі знаходяться Програми вступних випробувань <https://drive.google.com/drive/folders/1K5U3MrPNjFanFLRUIU8klMJwx99UDoGB>

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що Правила прийому до Університету враховують особливості ОНП https://drive.google.com/drive/folders/1qO9tUa1Xxor4F_d4DTZVQXQgGkY_IEeg Прийом на основі ступеня магістра для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступних випробувань з іноземної мови (англійської, німецької) та спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки в обсязі навчальної програми освітнього рівня магістра. Завдання вступного випробування зі спеціальності відповідають необхідному рівневі загальних та фахових компетентностей. На вступному випробуванні зі спеціальності оприлюднюється дослідницька пропозиція – науковий текст, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується напрямок майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці, можливі шляхи розв'язання поставлених задач тощо. Вимоги до дослідницьких пропозицій формуються кафедрами на чолі з гарантантами освітньо-наукових програм, відповідно до особливостей кожної обраної вступником спеціальності. Оцінювання дослідницької пропозиції відбуватиметься на вступному іспиті зі спеціальності як його складова. Програма для складання вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, де подається зміст підготовки до іспиту, перелік орієнтованих питань, описано процедуру проведення іспиту, вимоги до дослідницької пропозиції, критерії оцінювання та рекомендована література розміщена у відкритому доступі <https://drive.google.com/drive/folders/1K5U3MrPNjFanFLRUIU8klMJwx99UDoGB>

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюються «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу МДПУ . https://drive.google.com/file/d/1_9W8fsDFFToadH9J73Gup8Ki2hflh_P_/view У документі зазначено, що в Університеті перераховуються обов'язкові чи вибіркові дисципліни, вивчені у закладі вищої освіти-партнері під час участі у програмі кредитної академічної мобільності, якщо вони внесені до Договору про міжнародну академічну мобільність (за наявності), укладеного між Університетом та учасником програми академічної мобільності до початку програми. В такому випадку перезараховані курси (навчальні дисципліни) заносяться до навчальної картки й у залікову книжку здобувача вищої освіти згідно з назвою курсу і обсягом ЄКТС в Університеті. Для учасника

академічної мобільності, який подає до Університету академічну довідку про зараховані результати навчання в іншому закладі вищої освіти, з яким Університет немає діючого договору про співпрацю, перезарахування кредитів здійснюється відповідно до Положення про перезарахування освітніх компонентів та визначення академічної різниці у МДПУ <https://drive.google.com/file/d/1evp2PeqJTVk7lZSIWT9TgeGfyOU7hwSQ/view> У документі зазначено, що перезарахування результатів раніше складених здобувачем вищої освіти освітніх компонентів згідно з індивідуальним планом освітньо-наукової роботи аспіранта здійснює завідувач відділу аспірантури та докторантури шляхом їх порівняння (відповідність змісту освітнього компоненту освітній програмі, загальний обсяг у годинах (кредитах ECTS), форми підсумкового контролю) не пізніше першого тижня теоретичного навчання відповідного семестру (першого дня сесії для заочної форми навчання) за згодою гаранта освітньої програми, про що здійснюється запис на заяві здобувача вищої освіти. При переведенні здобувачів вищої освіти з одного закладу вищої освіти до іншого незалежно від форми навчання та перезарахування кредитів регламентується Положенням про відрахування, переривання навчання, переведення і поновлення здобувачів вищої освіти в МДПУ <https://drive.google.com/file/d/1gbp4P7rmPTdUsKzK8J-M5nCR9ENYaSAT/view> Перезарахування освітніх компонентів з попереднього місця навчання здійснюється шляхом порівняння і визнання кредитів на підставі академічної довідки з переліком та результатами вивчення освітніх компонентів, кількістю кредитів та інформацією про форми контролю, завіреної в установленому порядку. Ці документи знаходяться у вільному доступі на сайті університету. Під час зустрічей із учасниками освітнього процесу встановлено їх обізнаність з цими правилами. Практики застосування визначених правил за ОНП, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки не було

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що питання визнання результатів навчання в Університеті, отриманих у неформальній освіті, регулюються Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у процесі неформальної освіти в МДПУ https://drive.google.com/file/d/14KeC_yldBuss-NoQ6oDqWdwuy9Wei_uV4/view, де зазначено, що визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується лише на обов'язкові дисципліни ОП, оскільки вибіркові дисципліни здобувач обирає самостійно за власними особистими, професійними інтересами для розширення освітніх можливостей, культурного і фахового зростання. Комісія може визнати результати навчання у неформальній освіті в обсязі не більше 10% від загального обсягу конкретної ОП Під час зустрічей із здобувачами освіти встановлено їх обізнаність із цими Правилами, проте реалізація цього права здобувачами не було здійснено.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чіткі, прозорі та зрозумілі Правила прийому на навчання за ОНП; Правила прийому на навчання за ОНП враховують особливості самої освітньої програми; у нормативній базі Університету з організації освітнього процесу чітко прописано процедуру перезарахування результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти та у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ рекомендовано заохочувати здобувачів вищої освіти брати участь у проектах неформальної освіти під час навчання на рівні "Доктор філософії".

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП відповідає Критерію 3, зокрема Правила прийому на навчання за освітньо-науковою програмою є чіткими та зрозумілими; Порушень законодавства при вступі на ОНП не виявлено; у нормативній базі Університету з організації освітнього процесу чітко прописано процедури перезарахування результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти та у неформальній освіті, проте участь аспірантів у проектах неформальної освіти під час навчання відсутня. Вся інформація оприлюднена на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

З'ясування спрямованості форм та методів навчання і викладання на досягнення заявлених у ОНП цілей та ПРН, відповідності вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи ЕГ відбувалося шляхом аналізу матриці відповідності методів навчання і викладання ПРН, силабусів навчальних дисциплін (<http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-m/phd/robochi-programy-dystsyplin/>), робочих програм навчальних дисциплін (<https://drive.google.com/drive/folders/13otS1kwRaqZopSqx6mwSPszsui8i7vIW>), індивідуальних планів освітньо-наукової роботи аспірантів та у ході зустрічей з викладачами та аспірантами. Встановлено, що форми навчання та викладання сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. В освітньому процесі використовуються різні форми навчання та викладання, які зумовлені специфікою конкретної дисципліни. Формами навчання на ОНП є лекції, семінари, консультації, самопідготовка, проектна робота, індивідуальні консультації, вебінари, тренінги, виробнича практика), методами навчання – вербальні (бесіда, пояснення, дискусія), ілюстративно-демонстраційні, методи проблемного навчання, дослідницькі методи (есе, підготовка наукових доповідей і статей), частково-пошукові, прикладні, інтерактивні (брейнстормінг, групова робота). Викладачі вільні у виборі методів навчання та викладання. Під час зустрічі з академічним персоналом з'ясовано, що перевага в освітньому процесі надається дослідницьким та інтерактивним методам, методам проблемного навчання та проектної роботи (В. Осадчий, Н. Денисенко, А. Коробченко, Т. Троїцька). Застосування зазначених методів навчання дозволяє аспірантам досягати ПРН, висловлювати власні наукові та світоглядні позиції. Для аспірантів забезпечено можливість вільного вибору наукового керівника, теми наукового дослідження, розроблення та реалізації аспірантами індивідуальних планів освітньо-наукової роботи, можливості обрання вибіркового компонентів, що пропонуються для інших ОНП (Положення про вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти МДПУ ім. Богдана Хмельницького (№ 401 від 28.08.2020 р.) (<https://drive.google.com/file/d/1GvzIDZoQxp6lvz3KpkZA43DfRbmtu51/view>). Це підтверджено аспірантами під час інтерв'ювання (В. Тарасова, Т. Таблер, І. Батарейна)

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ встановлено, що інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів аспірантам надається своєчасно, така інформація є доступною і зрозумілою для всіх учасників освітнього процесу. Ознайомлення аспірантів щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК здійснюється гарантом ОНП та науково-педагогічними працівниками, починаючи зі вступної кампанії, а також перед початком навчання та протягом усього періоду навчання. Силабуси та робочі програм навчальні програми дисциплін розміщено на сайті Інституту (<http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-m/phd/robochi-programy-dystsyplin/>, <https://drive.google.com/drive/folders/13otS1kwRaqZopSqx6mwSPszsui8i7vIW>), до них забезпечено відкритий доступ для усіх учасників освітнього процесу. Перед початком виробничої (педагогічної) практики ознайомлення здобувачів зі змістом, завданнями, особливостями проходження відбувається на настановній конференції (Положення №397 «Про виробничу (педагогічну) практику здобувачів третього рівня вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, <https://drive.google.com/file/d/1zq1qZrJt3AS15F1shNUIG9SobN6jwbtV/view>). ЕГ продемонстровано, що навчально-методичні матеріали з дисциплін розміщено в електронній системі MOODLE. У процесі навчання з боку науково-педагогічних працівників, гаранта ОНП проводяться консультації (очні та в режимі онлайн)

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, що забезпечують ОНП дозволило ЕГ з'ясувати, що поєднання навчання і досліджень забезпечується завдяки використанню дослідницьких методів в освітньому процесі (вирішення та аналіз проблемних ситуацій, виконання міні-досліджень, проектного навчання). Так, під час навчання за ОК «Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в науковій, науково-педагогічній та професійній діяльності» аспіранти створюють джерельну базу власного дослідження, реєструються в наукометричних базах Web of Science, Scopus; під час навчання за ОК «Іноземна мова у науковому спілкуванні» готують анотацію до статті та виступ на конференції англійською мовою. Проходження виробничої (педагогічної) практики передбачає розроблення та реалізацію наукового педагогічного проекту у контексті власного дослідження. Під час зустрічі з аспірантами, представниками Ради молодих вчених, керівниками допоміжним структурних підрозділів з'ясовано, що здобувачами вищої освіти для проведення власних досліджень

використовується потенціал наукових лабораторій університету (психодіагностики, психології здоров'я, STEM лабораторії) та Психологічного центру. В лабораторії психології здоров'я надавалися консультації аспіранту В. Пюрко щодо психолого-педагогічних засад або аспектів підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії в Україні; у Психологічному центрі - аспіранткам І. Кузьмінській щодо особливостей психологічного розвитку дітей з вадами фізичного та/або розумового розвитку та Т. Георгадзе щодо особливостей психологічного розвитку дітей з вадами фізичного та/або розумового розвитку. За участі аспірантів Т. Братишко та Т. Озерової підготовлено колективну монографію «Концептуалізація системи сімейно-орієнтованого психолого-педагогічного супроводу родини, яка виховує дитину з особливими потребами» в межах виконання наукової роботи молодих учених «Розробка методології психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими потребами» (номер держреєстрації 0119U00200) (<https://fsn.org.ua/psychologam/metodychni-materialy-naukovoyi-tytynu-konceptualizacziya-systemy-simejno-oriyentovanogo-psyhologo-pedagogichnogo-suprovodu-rodyny-yaka-vyhovuyey-dytynu-z-osoblyvnyu-potrebamy-kolektyvna-monografiya/>). Під час навчання аспіранти апробували власні наукові здобутки шляхом участі в конференціях різного рівня.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освіти для реалізації ОНП здійснюється науково-педагогічними працівниками щорічно. Перегляд змісту ОК відбувається: за ініціативи і пропозицій гаранта програми та викладачів на основі аналізу публікацій як вітчизняних, так і закордонних науковців, за результатами виконання викладачами та здобувачами вищої освіти наукового дослідження «Підготовка майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій» (номер державної реєстрації 0117U006709), а також з урахуванням досвіду, набутого під час проходження наукових стажувань, курсів підвищення кваліфікації, участі у різноманітних дослідницьких проєктах. ЕГ підтверджує наявність зазначеної практики щодо оновлення змісту освіти шляхом аналізу наданих гарантом програми протоків засідання кафедри педагогіки і педагогічної майстерності. За пропозиціями викладачів кафедри змінювалися назви ОК (протокол № 13 від 14 березня 2018 р., протокол № 14 від 03 квітня 2019 р., протокол № 16 від 04 березня 2020 р.) з метою їх більшої відповідності програмним результатам навчання. Пропозиції надавалися також аспірантами та роботодавцями. Прийняття рішення щодо оновлення змісту освіти здійснювалося шляхом обговорення наданих пропозицій на засіданнях кафедри педагогіки і педагогічної майстерності за участю здобувачів вищої освіти, групи забезпечення, НПП та роботодавців. Наприклад, за пропозицією аспірантки О. Атаманчук у програму виробничої (педагогічна) практик внесено завдання створення педагогічного проєкту, пов'язаного з темами дисертаційних досліджень аспірантів (протокол № 14 від 03 квітня 2019 р.); за пропозицією представника роботодавців В. Нечипоренко, д.пед. н., проф., ректора Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії ОК «Інноваційні педагогічні технології в системі вищої освіти» перенесено з переліку вибіркових до обов'язкових (протокол № 16 від 04 березня 2020 р.). Пропозиції щодо оновлення змісту освіти розглядалися та затверджувалися на засіданні вченої ради факультету та університету. Проте при оновленні змісту освіти варто було би враховувати документи Європейського простору вищої освіти, в яких визначаються тренди розвитку системи вищої освіти, та кращі практики провідних європейських університетів. Особливу увагу доцільно звернути на досвід високо рейтингових (у міжнародних рейтингах Academic Ranking of World Universities, Times Higher Education World University Rankings, QS World University Rankings, Webometrics Ranking of World Universities) університетів, в яких реалізуються відповідні ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Відповідно до Програми розвитку міжнародної діяльності МДПУ (<https://drive.google.com/file/d/1C7hLj9mTAi-irO-6Vq7h7EhFmINnlPJj/view>) навчання, викладання та наукові дослідження при реалізації ОНП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності університету. Викладачі та наукові керівники аспірантів (А. Коробченко, Л. Москальова, О. Троїцька, Т. Коноваленко, М. Воронка) є активними учасниками міжнародних вебінарів та проєктів За інформацією, наданою гарантом ОНП, аспіранти брали участь у низці міжнародних проєктів, конференцій, круглих столів, семінарів, воркшопів (https://drive.google.com/file/d/1iN-glAAKX3_dP6kyLh7Tducpf9M63L/view, а також залучалися до міжнародного стажування та публікацій в закордонних монографіях. Так, Л. Шлеїна пройшла науково-професійне стажування та підвищення кваліфікації за міжнародною програмою «The innovative Methods and Technologis of Teaching: The Newest in the European Educational Practice» (Management in education. Pedagogy) на базі Вищої Школи Лінгвістичної у м. Ченстохова, Республіка, Польща (2020); І. Батарейна взяла участь у міжнародному стажуванні «International training webinar for the masters, postgraduate students and adjuncts on the theme «the remote and mixed forms of studying for the masters and postgraduate students», Lublin, of Poland (2020); М. Рутковський та А. Рутковська - у підвищенні кваліфікації «Teaching English as a Foreign Language» University of Toronto, Торонто, Канада (2018); Ю. Пінігіна - у науково-педагогічному стажуванні «Організація освітнього процесу в галузі педагогічних та психологічних наук в Україні та країнах ЄС» за фахом «Педагогічні та психологічні науки», Куявський університет, м. Влоцлавек, Польща (2020); В. Пюрко - у закордонному підвищенні кваліфікації «The cloud storage service for the online studying on the example of the Zoom platform», Lublin, Republic of Poland (2020) та у колективній закордонній монографії «Theoretical and methodological principles of professional training of specialists in physical therapy and occupational therapy in higher education institutions of the European Union. Pedagogy in modern conditions», Boston, USA (2020) та у закордонній колективній монографії «Scientific developments of Ukraine and EU in the area of Natural Sciences» Wloclawek, Poland (2020). Викладачам та аспірантам забезпечено доступ до

міжнародних наукометричних баз даних Web of Science, Scopus. Водночас потребує активізації діяльності щодо участі аспірантів в програмах академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів аспірантам надається своєчасно, така інформація є доступною (представлена на сайті університету у відкритому доступі) і зрозумілою для всіх учасників освітнього процесу. Наукові керівники та аспіранти активно залучені до міжнародних проєктів, міжнародних конференцій, круглих столів, семінарів, воркшопів, що сприяє підвищенню якості дослідницької діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ЕГ рекомендовано посилити публікаційну активність викладачів у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Web of Science, Scopus. При оновленні змісту освіти варто враховувати документи Європейського простору вищої освіти та кращі практики провідних європейських університетів. Особливу увагу доцільно звернути на досвід високо рейтингових (у міжнародних рейтингах Academic Ranking of World Universities, Times Higher Education World University Rankings, QS World University Rankings, Webometrics Ranking of World Universities) університетів, в яких реалізуються відповідні ОП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ встановлено загальну відповідність за критерієм. Форми навчання та викладання сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. В освітньому процесі використовуються різні форми навчання та викладання, які зумовлені специфікою конкретної дисципліни. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів аспірантам є доступною і зрозумілою для всіх учасників освітнього процесу, надається аспірантам своєчасно. Поєднання навчання і досліджень забезпечується завдяки використанню дослідницьких методів в освітньому процесі. Для проведення власних досліджень аспірантами використовується потенціал наукових лабораторій університету. Оновлення змісту освіти для реалізації ОНП здійснюється науково-педагогічними працівниками щорічно на основі наукових досягнень і сучасних практик. Проте при оновленні змісту освіти варто було би враховувати документи Європейського простору вищої освіти, в яких визначаються тренди розвитку системи вищої освіти, та кращі практики провідних європейських університетів. Особливу увагу доцільно звернути на досвід високо рейтингових (у міжнародних рейтингах Academic Ranking of World Universities, Times Higher Education World University Rankings, QS World University Rankings, Webometrics Ranking of World Universities) університетів, в яких реалізуються відповідні ОП. Навчання, викладання та наукові дослідження при реалізації ОНП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності університету.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Реалізація контрольних заходів у межах освітніх компонентів ОНП зафіксована у «Положенні про організацію освітнього процесу в МДПУ» В силабусах та робочих програмах навчальних дисциплін представлено розділи «Програмні результати навчання», «Методи і форми контролю» та «Критерії оцінювання відповідно до видів контролю». Основними видами контролю, що застосовуються в освітньому процесі, є поточний і підсумковий. Поточний контроль проводиться викладачами на аудиторних заняттях та передбачає перевірку, оцінювання і облік результатів навчання аспірантів з урахуванням виконання тестових завдань, відповідей на проблемні питання та завдання. Підсумковий контроль з ОК, визначений навчальним планом та передбачений графіком освітнього

процесу здобувачів третього рівня вищої освіти, проводиться у формі іспиту або заліку. Відповідно до «Положення № 385 про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії» (<https://drive.google.com/file/d/1EOtAAFbsdt-lmMRmZRW58d8fTzjVEP1v/view>) передбачається щорічне звітування аспірантів щодо виконання індивідуального плану освітньо-наукової роботи на засіданнях кафедри та вченої ради факультету. Для оцінювання поінформованості аспірантів щодо бально-накопичувальної системи оцінювання результатів навчання передбачено проведення опитування аспірантів (анкета «Якість викладання та навчання за окремою навчальною дисципліною очима здобувачів вищої освіти», . Для оцінювання аспірантами зрозумілості критеріїв оцінювання проводиться опитування з використанням анкети «Здобувачі вищої освіти про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання в МДПУ» (<https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/Anketa-shhodo-sistemi-otsinyuvannya.pdf>). Анкети представлено на сайті університету. За результатами анкетування 99% аспірантів вважає, що інформація про критерії оцінювання є доступною, 91 % - відкритою. За наданою гарантом ОНП інформацією щодо результатів оцінювання якості освітніх послуг у процесі дистанційного навчання 100 % аспірантів підтвердили зрозумілість організації і проведення оцінювання знань. Під час інтерв'ювання аспіранти також підтвердили, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь. Чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання для окремого освітнього компонента уможливорює об'єктивне оцінювання ПРН аспірантів та встановлення набутого ними рівня відповідних компетентностей.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки на момент проведення експертизи ОНП відсутній. Відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти (редакція від 30.04.2020 р. № 584) атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів викладено у «Положенні про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» (https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view) та у силабусах ОК (<http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-m/phd/robochi-programy-dystyplin/>). Силабуси освітніх компонентів, які містять інформацію щодо методів та форм контролю, критеріїв оцінювання відповідно до видів контролю, представлені на сайті університету і є доступними для ознайомлення усіма учасниками освітнього процесу. Під час зустрічі з ЕГ аспіранти зазначили, що на початку навчання за кожною дисципліною викладачі повідомляють їх про її структуру та про контрольні заходи. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь. «Положенням про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» (п.9.5.4.12) (https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view) передбачено процедуру оскарження здобувачами вищої освіти результатів контрольних заходів у випадках конфліктної ситуації (незгоди здобувача з результатами оцінювання під час складання екзаменів, заліків, недотримання, на його думку, процедур проведення захисту курсових робіт або практик) і їх повторного проходження. Аспіранти підтвердили, що вони ознайомлені з порядком перескладання заліків/екзаменів та процедурою оскарження їх результатів. Для аспірантів також забезпечена можливість оцінити об'єктивність викладачів під час опитування (п.9 анкети «Якість викладання та навчання за окремою навчальною дисципліною очима здобувачів вищої освіти», <https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/Anketa-shhodo-yakosti-navchannya-i-vikladannya-1.pdf>). Випадків необ'єктивного оцінювання конфліктів інтересів, оскарження результатів контрольних заходів під час реалізації ОНП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В університеті визначено політику і процедури дотримання академічної доброчесності, які представлено у наступних документах: «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» (п.12.1) (https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view), «Положення про академічну доброчесність» (https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist_2020.pdf), «Кодекс

академічної доброчесності» (https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akadem-dobrochesnosti_2020.pdf), «Положення про запобігання академічному плагіату в освітній діяльності МДПУ імені Богдана Хмельницького» (<https://drive.google.com/file/d/oBw9OYXqr5PIWVmZwTlVpSmhwaW8/view>), які оприлюднені на сторінці «Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» сайту університету. Зазначені документи розроблено з урахуванням вимог чинних державних документів: Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність»; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)». Для запобігання порушенням академічної доброчесності в університеті створена Комісія з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності МДПУ імені Богдана Хмельницького (<https://mdpu.org.ua/postijna-komisiya-z-pitan-naukovoyi-etiki-ta-zapobigannya-plagiatu/robo-ta-komisiyi/>). Натомість інформацію про зазначену Комісію та її діяльність можна знайти лише через функцію «Пошук» на сайті. До повноважень Комісії належить право одержувати і розглядати заяви щодо порушення норм академічної доброчесності; здійснюється перевірка дисертаційних робіт, наукових статей, тез доповідей на плагіат за допомогою комп'ютерних програм (Anti-Plagiarizm, Adevgo Plagiatus, Etxt Antiplagiat, Rtrike Plagiarizm). 23.04.2021 університетом укладено договір про використання програми Unicheck для виявлення збігів/ідентичності/схожості в текстах наукових та інших робіт. Під час зустрічей з аспірантами та викладачами ЕГ переконалася в їх обізнаності щодо політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності, а також у здатності групи забезпечення ОНП критично і реалістично застосовувати прийняті положення та кодекси академічної доброчесності. Основними заходами щодо популяризації академічної доброчесності в університеті є наступні: ознайомлення здобувачів вищої освіти та викладачів з «Положенням про академічну доброчесність» (https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist_2020.pdf), «Кодексом академічної доброчесності» (https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akadem-dobrochesnosti_2020.pdf); ознайомлення аспірантів з етикою науковця при вивченні дисципліни «Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання результатів навчання за ОК є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь. В університеті послідовно і систематично реалізується політика щодо забезпечення дотримання академічної доброчесності. Всі наукові доробки проходять перевірку на оригінальність тексту перед публікацією чи оприлюдненням. Проводиться постійна роз'яснювальна робота серед аспірантів щодо неприпустимості порушення принципів академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності. Найважливішою безкоштовною можливістю перевірки дисертаційних робіт, наукових статей, тез доповідей на плагіат за допомогою спеціальних комп'ютерних програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендовано впорядкувати інформацію щодо політики академічної доброчесності на сайті університету.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП відповідає Критерію 5. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими і зрозумілими, дають можливість встановити досягнення аспірантами результатів навчання для окремого освітнього компонента. Це підтверджено результатами анкетування аспірантів. Інформацію щодо методів та форм контролю, критеріїв оцінювання відповідно до видів контролю представлено в силабусах навчальних дисциплін, які розміщено на сайті університету. Аспіранти зазначили, що вони ознайомлені з порядком перескладання заліків/екзаменів та процедурою оскарження їх результатів. Випадків необ'єктивного оцінювання, конфліктів інтересів, оскарження результатів контрольних заходів під час реалізації ОНП не було. В університеті послідовно і систематично реалізується політика щодо забезпечення дотримання академічної доброчесності. Для посилення її зрозумілості доцільно забезпечити більш упорядкований доступ до документів, які реалізують відповідну політику.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес на ОНП забезпечують викладачі різних кафедр університету. До викладання обов'язкових компонентів залучено 6 викладачів: 1 доктор історичних наук, 1 доктор філософських наук, 2 доктора педагогічних наук, 1 кандидат педагогічних наук, 1 кандидат філологічних наук. Таким чином, дисципліни забезпечують фахівці відповідних галузей науки. До викладання дисциплін з освітніх, педагогічних наук залучено докторів та кандидата педагогічних наук М.І. Воронку, В.В. Осадчого, М.М. Оксу; до викладання дисципліни «Філософія сучасного світу» – докт. філос. н. Т.С. Троїцьку; до викладання дисципліни «Історія освіти і педагогічної думки» – докт. іст. н. А.А. Коробченко; до викладання дисципліни «Іноземна мова у науковому спілкуванні» – канд. філол. н. Н.В. Денисенко. Детальний опис групи забезпечення ОНП надано в таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів» форми самооцінювання (стовпець «Обґрунтування»). Аналіз представленої в таблиці 2 інформації, профілів викладачів у Google Scholar дає змогу ЕГ зробити висновок щодо відповідності академічної та/або професійної кваліфікації викладачів ОНП дисциплінам, які вони забезпечують. Підтверджує такий висновок також наявність публікацій викладачів в Web of Science та Scopus за останні п'ять років (А.М. Троїцька – 2, В.В. Осадчий – 3) та свідоцтв на реєстрацію авторського права на навчальні посібники, комп'ютерні програми (М.І. Воронка (6), Н.В. Денисенко (6), А.А. Коробченко (1), М.М.Окса (1), В.В. Осадчий (8)); членство в редакційних колегіях наукометричних видань (Осадчий В.В. – членом редакційних колегій наукометричних видань, які індексуються в базах даних Thomson Reuters та Scopus: «Information Technologies and Learning Tools» (Україна), «Computing Conference (formerly called Science and Information (SAI) Conference)» (UK), «International Conference on Higher Education Advances» (Spain). Проте бажано більш широко популяризувати наукові здобутки викладачів, задіяних до реалізації ОНП, у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science, а також у спільних статтях із зарубіжними дослідниками.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процес конкурсного добору викладачів регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького» (наказ від 24.04.2019 р., протокол № 13) та доповнень, затверджених Вченою радою МДПУ імені Богдана Хмельницького від 20.09.2019 р. (протокол № 3) (https://drive.google.com/file/d/1PiFf7Ra_ITiGWmRGEfBLyImogUn47DXf/view). Порядок проведення конкурсного відбору, який ґрунтується на чинному законодавстві у галузі вищої освіти, детально та доступно описано у розділі 2 «Конкурсні засади заміщення посад науково-педагогічних працівників». У розділі 3 Порядку визначені умови щодо переведення науково-педагогічних працівників на вищі посади: підвищення професійного та наукового рівнів; забезпечення високого наукового і методичного рівнів виконання навчальних доручень; забезпечення виконання вимог до рівня наукової та професійної активності кожного викладача, встановлені ліцензійними умовами; наявність публікацій у фахових виданнях, що індексуються у базах даних Scopus та/або Web of Science тощо. Під час інтерв'ювання ЕГ було встановлено, що конкурсний відбір проводиться з дотриманням принципів законності, відкритості, гласності, прозорості, недискримінації, добросовісності, ефективного і справедливого відбору. Процедури конкурсного добору викладачів дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОНП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час реалізації ОНП залучалися роботодавці. Зокрема, д.пед.н., професором кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, віце-президенткою Української академії акмеології, відділення «Педагогічна акмеологія» Л.С. Рибалко для аспірантів було проведено гостьову лекцію на тему «Реалізація акмеологічного підходу в педагогічних дослідженнях: теорія і практика». У ході лекції було обговорено питання акмеологічних прийомів при написанні дисертації, шляхів реалізації свого духовного та морального потенціалу. Проте бажано розширити напрями залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Практика залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, розпочата на кафедрі педагогіки і педагогічної майстерності у 2019 р. Представником стейкхолдерів д.пед.н., професором Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії А.І. Павленком проведена лекція на тему «Статистичні методи обробки педагогічного експерименту». Лекція була присвячена розгляду специфіці статистичних методів, які дають змогу систематизувати, науково опрацювати й подати матеріали наукового дослідження, перевірити їх наукову достовірність. Така практика набула у подальшому систематичного характеру: на засіданні кафедри педагогіки і педагогічної майстерності розроблено та затверджено план-графік проведення

гостьових лекцій (протокол №1 від 31.08.2020 р.), згідно з яким у 2020 р. д.пед.н., професором, зав. кафедрою професійної педагогіки та соціально-гуманітарних наук, головою Спеціалізованої вченої ради Львівської академії НАУ Плачиндою Т. С. проведено лекцію для аспірантів на тему «Організація дослідницької діяльності здобувачів III рівня ВО». В ході лекції обговорено проблеми ефективної організації науково-дослідної роботи, опису педагогічного експерименту та структури дисертаційного дослідження, оформлення літературних джерел (<http://fim.mdpu.org.ua/gostova-lektsiya-d-ped-n-zaviduvachky-kafedry-profesijnoyi-pedagogiky-ta-sotsialno-gumanitarnyh-nauk-lotnoyi-akademiyi-nau-plachyndy-tetyany-stepanivny-dlya-zdobuvachiv-tretogo-rivnya-vyshhoyi-osvity/>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В університеті створено постійно діючу систему професійного розвитку (підвищення кваліфікації), яка відповідає потребам та інтересам викладачів ОНП. На сприяння професійному розвитку викладачів в університеті спрямована діяльність Центру професійного розвитку освітян (<https://mdpu.org.ua/universitet/struktura-universitetu/tsentr-pererervnogo-profesijnogo-roz/>), який реалізує програмні заходи для професійного розвитку науково-педагогічних працівників (<https://mdpu.org.ua/universitet/struktura-universitetu/tsentr-pererervnogo-profesijnogo-roz/programni-zahodi-universitetu-dlya-profesijnogo-rozvitku-naukovo-pedagogichnih-pratsivnikiv/>). Розроблена і реалізується «Програма заходів з реалізації системи професійного зростання науково-педагогічних працівників МДПУ імені Богдана Хмельницького» (<https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/10/Programa-prof-zrost-NPP.pdf>). Під час інтерв'ювання ЕГ було встановлено, що інтересам і потребам викладачів ОНП відповідають наступні заходи, заплановані/реалізовані у рамках Програми: майстер-клас «Пошук грантових можливостей для науково-педагогічних працівників», тренінг «Реалізація студентоцентрованого підходу в освітній діяльності: західноєвропейський простір», обговорення кейсів «Змішане навчання: основні підходи до планування ефективної моделі курсу», групове обговорення «Індивідуальна освітня траєкторія: особливості проектування і таймменеджменту», тренінг «Використання ресурсів сайту центру освітніх дистанційних технологій в освітньому процесі», обговорення кейсів «Моніторинг якості планування результатів навчання», обговорення проблеми «Чути себе: як розпізнати та подолати емоційне вигорання в професійній діяльності», семінар «Освітні можливості програми ЄС Еразмус+». Для забезпечення якісної професійної діяльності в умовах карантину у травні 2020 р. Центром було проведено семінар щодо особливостей роботи викладачів з використанням електронної системи MOODLE. Професійному розвитку викладачів також сприяє діяльність науково-методичної ради університету, відділу міжнародних зв'язків. Викладачі інформуються про можливості наукового стажування в зарубіжних країнах (<https://mv.mdpu.org.ua/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/naukovi-stazhuvannya/>), участі у міжнародних грантових програмах та програм академічної мобільності (https://drive.google.com/file/d/1z81UZNIB-hbv7NjPJYnwk65Lz_TJT8MB/viewi). Керівництво університету стимулює публікаційну активність викладачів шляхом преміювання за публікацію наукових статей у наукометричних базах Scopus та WoS та монографій. Під час зустрічі з академічним персоналом підтверджено важливість діючої системи професійного розвитку для реального підвищення якості викладання.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті діє система стимулювання розвитку викладацької майстерності, яка передбачає: визначення рейтингу викладачів відповідно до «Положення про рейтингове оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників МДПУ імені Богдана Хмельницького» (<https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/Rejting-NPP.pdf>); преміювання науково-педагогічних працівників відповідно до «Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам МДПУ імені Богдана Хмельницького за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків» (від 09.11.2016 р., протокол №4) (<https://drive.google.com/file/d/1OlQWTqHTJlW6Zguwbforo4a-VlWwblOI/view>); нагородження грамотами та подяками. За досягнення у науковій діяльності нагороджені викладачі ОНП А.А. Коробченко (Почесна грамота Національної академії педагогічних наук України, 2018 р.), М.І. Воровка (Грамота Національної академії педагогічних наук України, 2018 р.), Т.С. Троїцька (Почесна грамота Департаменту освіти і науки Запорізької облдержадміністрації, 2017 р.), В.В. Осадчий (Почесна грамота Кабінету Міністрів України, 2017 р.).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильною стороною у контексті Критерію 6 є системність стимулювання професійного розвитку викладачів, чому сприяє реалізація програмних заходів Центру професійного розвитку освітян, а також заходів науково-методичної ради та відділу міжнародних зв'язків університету. Важливими чинниками мотивації до професійного розвитку викладачів слугує визначення рейтингу викладачів, преміювання та нагородження грамотами і подяками.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендовано більш широко популяризувати наукові здобутки викладачів, задіяних до реалізації ОНП, у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science, а також у спільних статтях із зарубіжними дослідниками; розширити коло експертів галузі (зокрема, з наукових установ, які проводять відповідні фундаментальні та/або практичні дослідження) для забезпечення набуття аспірантами універсальних навичок дослідника; розширити напрями залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Конкурсний відбір проводиться з дотриманням принципів законності, відкритості, гласності, прозорості, недискримінації, доброчесності, ефективного і справедливого відбору. До реалізації освітньої складової залучено роботодавці та експерти галузі. В університеті створена система стимулювання професійного розвитку викладачів. Рекомендовано більш широко популяризувати наукові здобутки викладачів, задіяних до реалізації ОНП, у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science, а також у спільних статтях із зарубіжними дослідниками; розширити коло експертів галузі (зокрема, з наукових установ, які проводять відповідні фундаментальні та/або практичні дослідження) для забезпечення набуття аспірантами універсальних навичок дослідника. Бажано розширити коло експертів галузі (зокрема, з наукових установ, які проводять відповідні фундаментальні та/або практичні дослідження) для забезпечення набуття аспірантами універсальних навичок дослідника; розширити напрями залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу..

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічних ресурсів експертною групою було встановлено, що дані ресурси забезпечують досягнення визначених ОНП цілей. Оцінювання достатності цих ресурсів здійснювалось шляхом перегляду відео-презентації та додаткових фотоматеріалів, що були надані ЕГ. Під час зустрічі зі здобувачами, здобувачі ОНП засвідчили, що користуються аудиторним фондом Університету. Навчально-методична документація відповідає внутрішнім вимогам ЗВО, дозволяє досягати визначених ОП цілей та програмних результатів навчання завдяки змістовній насиченості та постійному оновленню. Для забезпечення досягнення визначених ОНП цілей університет має спеціалізовані навчальні аудиторії, кабінети, 4 спортивних та тренажерних зала, які оснащені необхідним обладнанням для забезпечення навчального процесу (проекційні апарати, звуковідтворююча та кінопроекційна апаратура, слайдпроектори), що було показано в процесі представлення матеріальної бази університету. Бібліотека МДПУ ім. Богдана Хмельницького (<http://lib.mdpu.org.ua/>) надає аспірантам і НПП ЗВО доступ до бібліотечних фондів, фонду неопублікованих документів, власних інформаційних ресурсів(фонд – 392555 прим., з них наукової – 100920 прим., навчальної – 141314 прим.), електронний каталог (<http://ver.mdpu.org.ua/>), забезпечує безоплатний доступ аспірантам і НПП до електронних баз даних наукової періодики Scopus і Web of Science (<https://mdpu.org.ua/nauka/naukometrichni-bazi-danih/>). Як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності використовуються, як загальнодоступні сервіси, зокрема, Anti-Plagiarism, Advego Plagiatus, Etxt Antiplagiat, Rstrike Plagiarism, так і спеціалізований сервіс UNICHECK наданий університету відповідно до меморандуму про співпрацю з ТОВ “АНТИПЛАГІАТ” (договір від 23.04.2021р.) Інформаційно-технічна база ОНП складається з комп’ютерних засобів, програмних продуктів, електронних баз даних, лабораторії мультимедійних технологій при інформаційно-обчислювальному центрі університету, інтернет-класи, мережі Wi-Fi. Навчально-методичні матеріали розроблені викладачами з кожної навчальної дисципліни, знаходяться у вільному доступі для студентів у внутрішніх системах університету, а саме: на освітній платформі MOODLE, що було представлено Чорною Альоною Віталіївною під час зустрічі із із допоміжними структурними підрозділами. У гуртожитках ЗВО створені належні побутові умови для повноцінного проживання. Інфраструктура МДПУ дозволяє повною мірою задовольнити потреби здобувачів у дозвіллевій та позанавчальній діяльності. За словами ректора - Солоненко Анатолія Миколайовича, продовжується робота над відкриттям нових лабораторій

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Зі слів гаранта та здобувачів ЗВО забезпечує безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньо-наукової програми завдяки збалансованості матеріальних ресурсів (обладнання аудиторій, лабораторій, комп'ютерних класів, соціальна інфраструктура для відпочинку та дозвілля тощо) та принципам студентоцентрованого навчання. ЗВО дає можливість безоплатної перевірки студентських та викладацьких робіт на наявність плагіату спеціалізованим сервісом UNICHECK. Доступ до літератури та методичного матеріалу надано також в режимі онлайн. За словами Чорної Вікторії (представниці ради молодих вчених) у МДПУ видається журнал "Еврика", який планується вивести на рівень В, а також є фахове видання - "Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка" (<https://mdpu.org.ua/new/uk/naukova-djalnst/3239.html>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Експертною групою було встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. Безпечність освітнього середовища МДПУ забезпечена шляхом врахування нормативних вимог та внутрішніх правил та положень: <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenty-vishhogo-navchalnogo-zaklad/>. Для задоволення потреб та інтересів здобувачів проводяться анонімні анкетування, за допомогою яких вивчаються актуальні потреби та інтереси здобувачів (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfc168RuFEdU8VQop1UvvrNW5MAEdv191GBWQy_C65C_C4pDA/viewform) та, за словами здобувачів - Тарасової Вікторії та Таблер Вікторії, розглядаються на засіданнях кафедри. ЕГ також було встановлено, що технічний стан обладнання і приладів задовільний, а стан навчальних приміщень відповідає вимогам діючих норм і правил експлуатації. Самостійні газові котельні забезпечують потреби навчальних корпусів. У МДПУ функціонують підрозділи, до сфери відповідальності яких належить саме питання безпечності освітнього середовища: 1. Служба охорони праці (<https://mdpu.org.ua/universitet/struktura-universitetu/administrativno-gospodarcha-chastina/sluzhba-ohoroni-pratsi/>), 2. Психологічний центр (<https://drive.google.com/file/d/1a9OyoX9g6NID2PCR6S1Icy1FAFlbob8s/view>), 3. Центр здоров'я (https://drive.google.com/file/d/1e5UC_GWw2_pukiuICYslyaSASCiLXKDP/view), 4. Штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації (https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/SHtab-z-likvidatsiyi_2021.pdf) В ході спілкування з НПП, здобувачами вищої освіти було встановлено їх задоволеність безпечністю освітнього середовища та співпрацю ЗВО, зокрема, Тарасова Вікторія підтвердила те, що користувалась послугами гуртожитку і умови охарактеризувала на задовільному рівні.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО наявні усі необхідні нормативні документи (положення) для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою (<https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenty-vishhogo-navchalnogo-zaklad/>). Забезпечення різного роду підтримки здійснюється завдяки належній організації якості навчання, викладання, роботи адміністративних і допоміжних підрозділів. Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти виявлена висока задоволеність організацією навчання та викладання, у взаємодії здобувачів вищої освіти з викладачами та управлінням ЗВО. МДПУ систематично проводить різнопланові опитування щодо організації освітнього процесу (<https://mdpu.org.ua/osvita/anketuvannya/>, <http://www.dfn.mdpu.org.ua/mod/folder/view.php?id=120415>). Організаційна підтримка здійснюється, шляхом очного спілкування під час освітнього процесу або через електронні ресурси з представниками адміністрації, гарантом, завідувачем кафедри, завідувачем відділу докторантури та аспірантури, проректорами, а також структурними підрозділами: навчально-методичним відділом, бібліотекою, бухгалтерією та ін. Інформаційна підтримка здійснюється, переважно, шляхом систематичного інформування аспірантів на сайті університету (<https://mdpu.org.ua/>), відділу аспірантури та докторантури (<http://aspirant.mdpu.org.ua/>), у соціальних мережах (<https://cutt.ly/5brR56W>; https://www.instagram.com/mdpu_official/), а також і через представництва підрозділів (наприклад, через Раду молодих вчених - <https://mdpu.org.ua/nauka/rada-molodih-vchenih/rada-molodih-vchenih/>). Консультативна підтримка здійснюється шляхом співпраці Науково-практичного центру захисту прав, свобод та законних інтересів громадян та Психологічного центру, які діють в МДПУ. Наприклад, за словами Ірини Яковенко (представниці РМВ) у зв'язку із зверненнями здобувачів PhD, на базі факультету було проведено захід - семінар «Наукова діяльність молодого вченого» (<https://mdpu.org.ua/naukovij-seminar-naukova-diyalnist-molodogo-vchenogo/>). Тетяна Атрошенко засвідчила допомогу в консультаційній підтримці, щодо організації захисту та передзахисту. Чорна Вікторія підтвердила підтримку здобувачів третього рівня щодо міжнародного обміну, за її словами міжнародний відділ презентує та пропонує програми стажувань. Соціальна підтримка здійснюється шляхом надання доступу до медичного обслуговування й оздоровлення; організації харчування; матеріальної допомоги (Бондар Наталія підтвердила користування такою підтримкою).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Для осіб з особливими освітніми потребами надається різного роду підтримка: технічна, психологічна, педагогічна, соціально-педагогічна. Для цього у МДПУ прийнято ряд рішень: У ЗВО (за твердженням Москальової Людмили Юріївни) за участі НПП та здобувачів, у т.ч. аспірантів, функціонує проєкт «Розробка методології психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими потребами» ([https://mdpu.org.ua/nauka/rada-molodih-vchenih/http-mdpu-org-ua-nauka-fundamentalni-ta-prikladni-naukovi-naukova-robota-molodyh-uchenyh-shho-vykonuyetsya-za-rahunok-koshtiv-zagalnogo-fondu-derzhavnogo-byudzhetu/novini-proektu/](https://mdpu.org.ua/nauka/rada-molodih-vchenih/http-mdpu-org-ua-nauka-fundamentalni-ta-prikladni-naukovi-naukova-robota-molodyh-uchenyh-shho-vykonuyetsya-za-rahunok-koshtiv-zagalnogo-fondu-derzhavnogo-byudzhetu/)), та Освітньо-науковий центр соціо-культурного розвитку дитини (<https://mdpu.org.ua/v-mdpu-imeni-bogdana-hmelnitskogo-vidkritto-osvitno-naukovij-tsentri-sotsio-kulturnogo-rozvitku-ditini/>). Також, за словами Арабаджі Олени у ЗВО навчаються здобувачі з особливими освітніми потребами - учасники АТО, які успішно користуються інклюзивним середовищем МДПУ. Передбачено спеціальні умови участі у конкурсному відборі відповідно до Правил прийому МДПУ імені Богдана Хмельницького (<https://drive.google.com/file/d/1JMUbeVHXsvXx6rj5HlGqmgkhYGJN2K4F/view>). Розроблено та затверджено у Правилах призначення академічних і соціальних стипендій здобувачам вищої освіти призначення соціальних стипендій (<https://drive.google.com/file/d/1FspwpEoIeNq9eMPUIOwrvsZxCrOLrZj/view>) Університет обладнано: додатковим входом для осіб з ООП та туалетами із необхідним обладнанням. На даній ОНП студенти, які б повідомили про необхідність забезпечення особливих освітніх умов, немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією) регулюються: Положенням про організацію освітнього процесу МДПУ ім. Богдана Хмельницького (https://drive.google.com/file/d/1OMtCdZsTSSudgxmQMu206ffea4Kjx3_Q/view); Антикорупційною програмою МДПУ імені Богдана Хмельницького (<https://drive.google.com/file/d/0Bw9OYXqr5PIWYU1mNHE4ZnJUR1U/view>); Положенням про Комісію з проведення оцінки корупційних ризиків Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (<https://drive.google.com/file/d/1LEozNGmpKtTBDDk2oBISycXJnsrmt8u6/view>). Порядком забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та усунення конфлікту інтересів в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (<https://filolog.mdpu.org.ua/wpcontent/uploads/2020/05/Zabezpechennya-rivnyh-prav-ta-mozhlyvostej.pdf>). У ЗВО створено координаційні групи та закріплено за кожним факультетом фахівців Психологічного центру щодо активізації роботи із забезпечення психологічного здоров'я студентів. Випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією на даній ОП не було, про це засвідчили гарант, представники студентського самоврядування та здобувачі вищої освіти

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

МДПУ постійно удосконалює та оновлює матеріально-технічні ресурси університету, а також навчально-методичне забезпечення ОНП, що сприяє якійс підготовці фахівців за даною ОНП. Освітнє середовище є безпечним для життя, здоров'я і задоволення потреб та інтересів здобувачів. Університет надає безкоштовний доступ до електронних ресурсів, який здійснюється як у комп'ютерних класах, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi. Надається на необхідному рівні освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін та недоліків не виявлено. ЕГ рекомендує додатково використовувати спеціальну розмітку для осіб із вадами зору та покращити обладнання для людей, які пересуваються у візках, а також додатково розробити окреме положення щодо безпечності освітнього середовища, яке на даний момент є складовим пунктом Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма відповідає визначеному критерію 7 за всіма підкритеріями. МДПУ має задовільне освітнє середовище та матеріальні ресурси, що забезпечують усі компоненти ОНП “011 Освітні, педагогічні науки”

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП відображено у ряді положень : <https://mdpu.org.ua/osvita/monitoring-yakosti-osv-diyalnosti/> Система внутрішнього забезпечення якості в університеті реалізується через діяльність: – Центру експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, – Комісії Вченої ради з експертизи якості освітніх програм спеціальностей, – Науково-методичної ради, – Комісії з питань академічної доброчесності, – Комісії Вченої ради з розвитку іншомовної освіти, – Центру освітніх дистанційних технологій, – Центру соціологічних досліджень у співпраці із навчальним відділом, іншими структурними підрозділами Університету, органами студентського самоврядування, Асоціацією випускників Університету на принципах прозорості і відкритості до різноманітних ініціатив всіх груп стейкхолдерів. З метою урегулювання процедур розроблення і затвердження освітніх програм Навчально-методичним відділом було розроблено “Методичні рекомендації щодо розроблення освітніх програм” (https://drive.google.com/file/d/10Pvxwa84vT_eQR7zAcgQVvEW8j9K85aC/view), які регламентують загальні підходи до процедур зовнішнього та внутрішнього моніторингу якості освітніх програм. Відповідно до змісту проаналізованих документів, спілкування ЕГ із представниками фокус-груп, встановлено, що ОНП щорічно переглядається у частині всіх компонентів, крім цілей і ПР, щонайменше один раз у термін її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення. Підставою для оновлення ОНП виступають: учасники освітнього процесу та інші зацікавлені сторони. Так, відділом забезпечення якості освіти та акредитації, за словами Долинної Олени Миколаївни, щорічно проводиться анкетування здобувачів щодо задоволеності освітнім процесом (<http://www.dfn.mdpu.org.ua/mod/folder/view.php?id=120415>). Також проводиться рейтингове оцінювання НПП за підсумками науково-дослідної роботи (Зі слів Чорної Вікторії, за ініціативи РМВ, у грудні 2021 року до анкетування з приводу наукової діяльності університету було додано блок питань щодо наукової діяльності НПП, а також створено групу обробки даних опитувань), що дозволяє оперативно реагувати на виклики та здійснювати оптимізацію якості ОНП. Також наявне опитування “Якість освітньої програми очима науково-педагогічних працівників” (https://docs.google.com/forms/d/1Iaf_8_OuvPVDBtndJ58MF3CwhTudGm3JVJuPoI-iVZc/viewform?edit_requested=true). Гарантом надано на розгляд ЕГ протоколи засідання кафедри стосовно перегляду ОНП. Разом з тим, на сайті кафедри опубліковано порівняльну таблицю “Пропозиції щодо оновлення освітньо-наукової програми” (https://drive.google.com/file/d/1Q7IfpkPDQd07O2QQ4V5dMoupw_vooSX-/view) Під час спілкування у фокус-групах стейкхолдери підтвердили їх долучення до перегляду, розробки та оптимізації освітньо-наукової програми

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У результаті опитування здобувачів було з'ясовано, що НПП дослухаються до їх пропозицій та зауважень щодо ОНП та її компонентів. Викладачі та адміністрація цінують думку студентів щодо організації не лише освітнього процесу, а й щодо побутових та організаційних питань. Основним методом збирання пропозицій від здобувачів вищої освіти щодо змісту ОП, рівня викладання та якості освітньої діяльності є опитування (<https://mdpu.org.ua/osvita/anketuvannya/>, <http://www.dfn.mdpu.org.ua/mod/folder/view.php?id=120415>). До засідань кафедри були залучені аспіранти, які навчаються на ОНП: Таблер Тетяна, Куліда Оксана, Батарейна Ірина. Сухомлинова Анастасія Сергіївна (в.о. голови студентської ради університету) стверджує, що комісія із учасників студентського самоврядування бере участь у конкурсному відборі викладачів, а саме у голосуванні. Також враховується думка студентів, висловлена у анкетуванні щодо якості викладання дисциплін. За словами Чорної Вікторії, нею була висловлена пропозиція створити лабораторію, для покриття “всіх напрямків”. У план роботи ради молодих вчених було внесено пропозицію: провести ряд лекцій з фахівцями різних спеціальностей. Рекомендацію було враховано і на даній спеціальності провів лекцію Крижко Василь Васильович - із спеціальності “освітнологія”. Сухомлинова Анастасія та Яковенко Ірина підтвердили участь студентського самоврядування в перегляді ОНП на зібраннях. Студентські гаранті входять в експертні групи

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Залучення роботодавців до процесу співпраці формально було підтверджено під час відео-зустрічі, а також наданими ЕГ протоколами кафедри (№13 від 14 березня 2018 р., №14 від 3 квітня 2019 р., №16 від 4 березня 2020р.). Нечипоренко Валентина Василівна засвідчила, її залучають щорічно до обговорення ОНП, а також, що була членом проектної групи з розробки програми та робоча група врахувала її пропозицію, щодо врахування програми розвитку регіону на 2018-2020 рр. Яценко Олексій Володимирович сам запропонував включити його стейкхолдером, оскільки випускниця цієї ОНП (Олена Вікторівна Гнатів) працює в нього в школі. Олексій Володимирович та Олена Вікторівна вніс пропозицію щодо введення у дисципліну «Теоретико-методологічні та практичні основи виховного процесу» тему: «Українські виховні ідеали і традиції родинного, лицарського і козацького виховання» та збільшення годин на практику. Гнатів Олена Вікторівна підтвердила, що внесла пропозицію щодо збільшення аспекту виховання, а також бере участь у звітах аспірантів та у круглих столах

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Встановлено, що існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ЗВО. Процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП здійснювалася шляхом опитування (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScV66mmun8TCBbs1g_qtNX5QnLKRW6ykN22FJ4uHkRbmgZb-g/viewform) Планується розробка положення щодо збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, зі слів Долинної Олени Миколаївни. На сайті кафедри педагогіки і педагогічної майстерності подано інформацію про місце роботи випускників аспірантури, їх науково-педагогічний доробок, кар'єрне зростання <http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-m/phd/vypusknuyu/>. Університетом постійно здійснюється моніторинг працевлаштування здобувачів вищої освіти і випускників https://drive.google.com/open?id=1sZr2itXAbHevqpg_9seKkKzf-BJD1c6p. У процесі акредитаційної експертизи було надано докази зацікавленості кафедри в діалозі з випускниками. Ця інформація також підтверджена випускниками кафедри. Наприклад, Юлія Антибура є випускницею спеціальності. Зараз вона залишилась стейкхолдером і тісно співпрацює з гарантом.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості даного ЗВО намагається забезпечити вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації. Процедура виявлення недоліків в ОП і своєчасного реагування них регламентується: Положенням «Про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» (протокол №12 від 25.05.2016 р.), <https://drive.google.com/file/d/oBw9OYXqr5PIWdVJMS2hLMDdNWGM/view> Центром експертизи та моніторингу якості освітнього процесу <https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Polozhennya-pro-TSentr-ekspertizi-ta-monitoringu-yakosti-osvitnogo-protsesu-Melitopolskogo-derzhavnogo-pedagogichnogo-universitetu-imeni-Bogdana-Hmelnitskogo.pdf> Комісією Вченої ради у МДПУ імені Богдана Хмельницького з експертизи якості освітніх програм спеціальностей (<https://drive.google.com/file/d/19kAQJACZ-1R7eHxGSw28NqVMzA16Edvq/view> Науково-методичною радою МДПУ імені Богдана Хмельницького (<https://drive.google.com/file/d/1a1Sj88w5kOZyRBTpFIJ-finsbCT2ffgx/view>)). Відповідальність за ОНП покладена на усі ланки організації освітнього процесу: ректорат, навчальний відділ, деканат, кафедри та інші структурні підрозділи. Система перегляду ОП (двічі на рік із залученням усіх стейкхолдерів) дає змогу вчасно відреагувати на виявлені недоліки та усунути їх. Наприклад, була виявлена відсутність, на початковому етапі реалізації ОНП, відкритого доступу до Міжнародних наукометричних баз даних, зокрема, Scopus & Web of Science. У відповідь на цей недолік створено спеціальну сторінку на сайті МДПУ: http://www.mdpu.edu.ua/new/nauk_scopus_web_of_science.php, на якій подано рекомендований перелік наукових видань у WOS, пошук і аналіз літератури у WOS; створення профілю у WOS; перелік журналів України в Scopus & WOS. Ґрунтуючись на інформації, отриманій під час он-лайн зустрічей з представниками фокус-груп, слід зауважити готовність як гаранта, так і робочої групи ОНП до конструктивного врахування ідей і пропозицій усіх стейкхолдерів щодо усунення ймовірних недоліків

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація даної ОНП первинна.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Усі учасники освітнього процесу у МДПУ мають спільну відповідальність за реалізацію ОНП та визначають якість освіти як мету та засіб реалізації цілей. Під час он-лайн зустрічей ЕГ встановлено, що процедури і політики забезпечення якості належним чином сприймаються та поділяються всіма членами академічної спільноти МДПУ. В університеті відбувається поточний моніторинг ОНП постійно діючою комісією Вченої ради із експертизи якості освітніх програм спеціальностей та центру неперервної освіти, та Центром експертизи та моніторингу якості освітнього процесу. У ЗВО організована система преміювання та рейтингування НПП, за свідченнями ректора МДПУ - Солоненка Анатолія Миколайовича. Під час проведення онлайн зустрічей з усіма фокус групами ЕГ відзначає розуміння цілей та змісту ОНП. Відповідальність за постійний динамічний розвиток ОНП усвідомлюється як зовнішніми стейкхолдерами, так НПП МДПУ, що було підтверджено під час відповідних онлайн зустрічей. До регулярного перегляду й актуалізації ОП проєктними групами залучаються студенти, зовнішні зацікавлені експерти – представники відповідних державних і недержавних закладів та інституцій, які є потенційними роботодавцями

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОНП здійснюються відповідно до внутрішньої системи забезпечення якості освіти Університету. До процесу перегляду освітньо-наукової програми та інших процедур забезпечення якості освіти безпосередньо долучаються здобувачі та стейкхолдери/роботодавці. У МДПУ функціонує багаторівнева система затвердження ОНП. Спостерігається врахування думки та рекомендацій здобувачів, НПП, роботодавців та стейкхолдерів при формуванні та модернізації ОНП. Спостерігається позитивне оцінювання аспірантами якості освітнього процесу, що здійснюється шляхом регулярного анкетування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Присутність у МДПУ чітких процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП “Освітні, педагогічні науки” на основі співпраці усіх зацікавлених сторін та сформована культура якості вищої освіти свідчать про дієву внутрішню систему забезпечення якості у контексті даної ОНП та відповідності Критерію 8 за рівнем В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов’язки усіх учасників освітнього процесу МДПУ імені Богдана Хмельницького чіткі та зрозумілі, регулюються наступними внутрішніми документами закладу: 1. Законом «Про освіту» від 5 вересня 2017 р. № 2145-VI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> 2. Статутом Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького: <https://drive.google.com/file/d/oBw9OYXqr5PIWNmdtRFVqckivRGs/view> 3. Стратегією розвитку Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького на 2020-2025 роки (протокол № 14 від 02.04.2020 р.): <https://drive.google.com/file/d/1-TQfcGp7OaqLoKoSS7vdwYO6Cq2PBuPJ/view> 4. Положенням про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (протокол №3 від 20.09.2019 р.): <https://drive.google.com/file/d/1HWL9vuhciztkaC6wgF-zXhr43uGR1Wo/view> Варто відзначити, що для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, стейкхолдерів ОНП на офіційному веб-сайті університету у розділі “Аспірантура та докторантура” (<https://aspirant.mdpu.org.ua/>) розміщені спеціальні та локальні нормативно-правові акти (<https://cutt.ly/cbPwFbY>). Експертною групою було проаналізовано різні типи документів ЗВО та встановлено під час он-лайн зустрічей з фокус-групами, що вони послідовно реалізуються на практиці та позитивно сприймаються всіма учасниками освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На сайті розміщена інформація щодо ОНП (в переліку) за посиланням: <https://drive.google.com/file/d/13OObLJunLdLP6uO1e2pyCICoDbwsfFPJ/view>. Також відкритий доступ до веб-сторінки сайту ЗВО, де оприлюднений проект ОП (<https://drive.google.com/file/d/1CLP5asTYgUfMWO8EZSeoUh7SAYWrPdXd/view>). Для пропозицій та зауважень стейкхолдерів щодо ОНП надано адресу електронної поштової скриньки (volikalla64@gmail.com). У ЗВО наявна практика анкетування студентів та обговорення, результати та пропозиції виносять на засідання кафедри, результати протокуються (https://drive.google.com/file/d/1Q7IfpkPDQd07O2QQ4V5dMoupw_vooSX-/view)

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті оприлюднена ОНП за 2020 рік (<https://drive.google.com/file/d/13OObLJunLdLP6uO1e2pyCICoDbwsfFPJ/view>), що містить опис усіх освітніх компонентів, включених до даної програми. Навчальні плани усіх попередніх років також оприлюднено на сайті кафедри (<https://drive.google.com/drive/folders/1hC3gFr1L2alu7VuZpL2ovOmMovv56dfm>). Важливу інформацію про освітню діяльність в цілому оприлюднюється в стрічці новин на сайті та соціальних мережах МДПУ (<https://cutt.ly/5brR56W>; https://www.instagram.com/mdpu_official/). Інформація, що стосується факультету, кафедри, публікується на їх веб-сторінці (вкладці всередині головного сайту - <http://fim.mdpu.org.ua/>). На вебсайті ЗВО оприлюднено каталог вибіркових дисциплін (<https://cutt.ly/ab1xQnd>), описи та силабуси (робочі програми) навчальних дисциплін: <http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-m/phd/robochi-programy-dystsyplin/> Проте ЕГ зазначає, що розподіл актуальної інформації по складових частинах сайту, дещо ускладнює пошук інформації.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Високий рівень публічності і прозорості діяльності МДПУ імені Богдана Хмельницького досягається шляхом оприлюднення нормативно-правових актів, які діють у ЗВО та інших документів, що стосуються впровадження освітньої діяльності на офіційному веб-сайті. Це забезпечує відкритість освітнього процесу за даною ОНП для академічної спільноти та всіх стейкхолдерів. На офіційному веб-сайті присутня вичерпна інформація щодо нормативного регулювання освітньо-наукового процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Наявна на момент перевірки структура сайту дещо ускладнює пошук необхідної інформації. Доцільно замінити або продублювати перехресні посилання між окремими сторінками сайту (факультету та відділами тощо), наприклад: на головному сайті МДПУ створити додаткову вкладку (яка не буде окремим посиланням) із основною інформацією щодо факультету інформатики, математики та економіки.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма відповідає вимогам щодо прозорості і публічності діяльності. ОНП відповідає критерію 9 та має значний рівень узгодженості за всіма підкритеріями. На офіційному веб-сайті МДПУ оприлюднено точну та достовірну інформацію про ОНП, забезпечено достатню прозорість та публічність основних документів і процедур, що регулюють освітній процес. Надано можливість усім заінтересованим особам додати свої відгуки, зауваження, пропозиції, рекомендації щодо ОНП на спеціально створеній сторінці.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Наукові інтереси аспірантів 011 «Освітні, педагогічні науки» відображають затверджені теми їх дисертаційних робіт, а саме: «Виховання цінності батьківської любові у старшокласників засобами української літератури» (Пінігіна Ю.Г.), «Становлення та розвиток спеціальних шкіл для дітей з вадами фізичного та (або) розумового розвитку в Україні (1920 – 2019 рр.)» (Кузьмінська І.Л.), «Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до навчання і виховання учнів з особливими потребами в умовах інклюзивної освіти» (Братишко Т.А.), «Професійний розвиток учителів у системі підвищення кваліфікації в Україні». (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)» (Тарасова В.А.) та ін. Аналіз ОНП, навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін та індивідуальних навчальних планів аспірантів (Тарасової, Таблер, Пюрко, Братишко, Бондар, Батарейної) дозволив ЕГ з'ясувати, що зміст ОНП відповідає їх науковим інтересам. Предметній області зазначених досліджень відповідають такі обов'язкові навчальні дисципліни, як: Історія освіти і педагогічної думки, Інноваційні педагогічні технології в системі вищої освіти, Професійно-педагогічна діяльність і майстерність викладача. Вибіркові дисципліни забезпечують поглиблене опанування аспірантами фахових знань: Психологія розвитку особистості в культурно-освітньому просторі, Історія вищої освіти, Виховання особистості у вимірі філософії освіти, Теоретико-методологічні та практичні основи виховного процесу, Методика проведення педагогічного експерименту, Специфіка професійно-педагогічної діяльності та ін. Зі слів керівника відділу аспірантури та докторантури Долинної О.М., ОК вибіркового компонента підбиралися за принципом універсальності, які сприяють формування в аспірантів фахових компетентностей та дослідницьких умінь. Виробнича (педагогічна) практика дозволяє аспірантам відпрацювати навички викладацької діяльності.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Науковими керівниками здобувачів вищої освіти доктор філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» є: проф. Москальову Л.Ю., проф. Коробченко А.А., доц. Коноваленко Т.В., доц. Бельчева Т.Ф. Аналіз тематики публікацій результатів досліджень наукових керівників у сфері науково-педагогічної діяльності підтверджує дотичність тем наукових досліджень аспірантів напрямом досліджень наукових керівників. Зокрема, аспірантка Пінігіна Ю.Г. працює над темою «Виховання цінності батьківської любові у старшокласників засобами української літератури» н.кер проф. Москальову Л.Ю. має статті за відповідною тематикою: Москальова Л.Ю, Жовтоног А.В. Формування цінностей сімейного життя у вихованців шкіл-інтернатів (2019); . Москальова Л. Особливості духовно-морального виховання учнівської молоді на засадах православної культури на Півдні України др. пол. ХІХ – поч. ХХ ст. (2016); асп. Тарасова В.Г. «Професійний розвиток учителів у системі підвищення кваліфікації в Україні». (кінець ХХ – початок ХХІ ст.» н.кер Коробченко А.А. Професійна компетентність учителя як психолого-педагогічна проблема (2014), Елькін М.В., Головкова М.М., Коробченко А.А. Історія педагогіки: [навч.-метод. посібник до самостійного вивчення дисципліни] (2009), Коробченко А.А. Основи науково-педагогічних досліджень : навчальний посібник. (2019), Коробченко А.А., Головкова М.М. Підготовка вчителів у ХІХ на початку ХХ століття /Теоретичні основи формування професіоналізму майбутніх педагогів. [Колективна моногр.] (2017). Детально інформацію подано у таблиці: <https://drive.google.com/file/d/1CKHd3WmN4V6kdse8XGfOToUbK4gUrJmq/view>

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЕГ з'ясовано, що Університет організаційно забезпечує можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів в межах ОНП. Зі слів аспірантів, в Університеті проводяться щорічні науково-практичні конференції всеукраїнського та міжнародного рівнів, семінари, симпозиуми, олімпіади: на щорічній науково-практичній конференції: «Актуальні питання підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій», яка проводиться кафедрою педагогіки і педагогічної майстерності (2016-2021) <http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-m/nauka-kafedri-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-majsternosti/konferentsiyi-kafedry-pedagogiky-i-pedagogichnoyi-majsternosti/> На сайті ЗВО міститься інформація і поради щодо проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів. <https://mdpu.org.ua/nauka/> Результати досліджень можна публікувати у наукових журналах: «Науковому віснику МДПУ. Серія: Педагогіка», включеного до фахових видань <http://magazine.mdpu.org.ua/index.php/nv> у науково-практичному журналі «Еврика», який видається безкоштовно. Аспіранти мають змогу проводити експериментальну частину дослідження, зокрема розроблення та підбір діагностичного інструментарію, на базі освітньо-наукових лабораторій. Зі слів керівника лабораторії Психології здоров'я <https://fsn.org.ua/> Прокоф'євої О. за консультаціями зверталася Пюрко В. щодо психолого-педагогічних засад або аспектів підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії в нашій країні; Кузьмінська І. щодо особливостей психологічного розвитку дітей з вадами фізичного та/або розумового розвитку, Георгадзе Т. щодо особливостей психологічного розвитку дітей з вадами фізичного

та/або розумового розвитку. Здобувачі Озерова і Братишко приймали участь у підготовці і виданні наукової колективної монографії, яка видавалася лабораторією психології здоров'я. <https://fsn.org.ua/psychologam/metodychni-materialy-naukovoyi-temy/konceptualizacziya-systemy-simejno-orijentovanogo-psyhologo-pedagogichnogo-suprovodu-rodyny-yaka-vyhovuye-dytynu-z-osoblyvymy-potrebamy-kolektyvna-monografiya/> Зі слів керівника Лабораторії психофізіологічних досліджень Шевченко С., здобувачі Тарасова В., Георгадзе Т., Братишко Т. зверталися з метою підбору та аналізу тестових методик за темою наукового дослідження. Здобувачі освіти мають можливість безкоштовно користуватися міжнародними базами Scopus і Web of Science, бібліотечним фондом Університету, науково-дослідним доробком кафедри

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

ЕГ з'ясовано, що Університетом підписано понад 47 угод про співпрацю із закордонними ЗВО, установами; укладено договори з зарубіжними партнерами про академічну мобільність. На сайті відділу міжнародних зв'язків розміщено інформаційний бюлетень міжнародних грантових програм та програм академічної мобільності <https://mv.mdpu.org.ua/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/mizhnarodni-partnery/> Пропозиції для аспірантів розміщено у відкритому доступі <https://mv.mdpu.org.ua/viddil-mizhnarodnyh-zv-yazkiv/programy-aspirantam-doktorantam/> Аспіранти беруть участь у міжнародних програмах, конференціях, семінарах. Детально інформацію подано у таблиці: https://drive.google.com/file/d/1iN-glAAKCX3_dP6kyLh7Tducprf9M63L/view Зокрема, дві аспірантки (Таблер Т., Кузьмінська) брали участь у міжнародних проєктах; чотири аспірантки (Шлеїна Л., Тарасова В., Батарейна І., Пінігіна Ю.) брали участь у міжнародних стажуваннях; всі аспіранти брали участь у міжнародних конференціях чи семінарах; у двох аспірантів (Рутковська А., Рутковський М.) є стаття у збірнику, який входить у наукометричну базу даних Web of Science; у аспірантів є публікації в іноземних журналах і збірниках. (Таблер Т. - участь у міжнародних проєктах: «Студ-Бумеранг» (Сосновець, Польща); «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність – національне розгортання»); Шлеїна Л. науково-професійне стажування та підвищення кваліфікації за міжнародною програмою «The innovative Methods and Technologis of Teaching: The Newest in the European Educational Practice» (Management in education. Pedagogy) на базі Вищої Школи Лінгвістичної у м. Ченстохова, Республіка Польща. . Рутковська А., Рутковський М. підвищення кваліфікації (Торонто, Канада); Кузьмінська І. Участь у міжнародному проєкті, з розвитку професійних компетентностей; Пінігіна Ю. науково-педагогічне у Кюявському університеті (Польща); Бондар Н. Участь у симпозіумі (Бельці, Молдова). Водночас, жоден аспірант не брав участь у програмах міжнародної мобільності. ЕГ рекомендовано активізувати практику участі у міжнародних програмах мобільності.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів є керівниками та/або виконавцями міжнародних та всеукраїнських дослідницьких проєктів, науково-дослідних тем та залучають до участі у них здобувачів ОНП, наприклад: проф. Москальова Л. була керівником проєкту, що виконувався за рахунок коштів держбюджету: «Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я» (Номер державної реєстрації: 0116U006913) (2016 р.). Була керівником проєкту Науково-педагогічний проєкт «Школа тьюторської майстерності» /Наказ МОН України № 730 від 30/06/2016 Стаття: Pomytkina L., Moskalyova L., Podkoraieva Y., Gurov S., Podplota S., Zlahodukh V. Empirical studies of socio-psychological conditions of formation of ideas about the spiritual ideal in primary school children. International Journal of Children's Spirituality, 2019. № 24 (4). P. 371–388 (Scopus). Проф.Троїцька О. була учасницею проєкту, що виконувався за рахунок коштів держбюджету: «Розробка методології психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими потребами» (№ держреєстрації 0119U002003). · Стаття Scopus : Troitska T. S., Troitska O. M., Krylova A. M., Popravnko O. V Ecologization of ethics and ethization of ecology in the philosophical dialogue of recent history (late XX–early XXI century) // International multidisciplinary scientific geoconference SGEM 2020. STEF92 Technology Ltd., 51 "Alexander Malinov" Blvd., 1712 Sofia. Bulgaria. vol.5.1, p.267-274. Scopus <https://doi.org/10.5593/sgem2020/5.1/s.20.034> Доц. Коноваленко Т.: була учасницею міжнародного проєкту «Шкільний вчитель нового покоління» (спільний проєкт Міністерства освіти і науки України та Британської Ради в Україні. (2013-2019 pp.). Доц. Коноваленко Т. В.; зобувачі: Рутковський М., Бондар Н. учасники міжнародного проєкту Teaching Excellence Programme (2020-2021), який реалізується Британською Радою в Україні. Доц. Коноваленко Т. В. координатор міжнародного проєкту від Університету, аспірантка Таблер Т. «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність – національне розгортання» (Напрямок ЗВО) (2019-2020), що виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки та Посольства Великої Британії в Україні. Детально інформацію подано у таблиці: <https://drive.google.com/file/d/13Mx5R4k5a-soBQZLfKjeG-cZHFksSFfs/view>

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в Університеті визначає «Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності» https://drive.google.com/file/d/1oRJA1I_bMKp-kIqNq7894oAO6bnxwiP/view «Положення про академічну доброчесність» https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/akademichna-dobrochesnist_2020.pdf «Кодекс академічної доброчесності» https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akadem-dobrochesnosti_2020.pdf В Університеті створена Постійна комісія академічної доброчесності (з питань наукової етики та запобігання плагіату). <https://mdpu.org.ua/postijna-komisiya-z-pitan-naukovoji-etiki-ta-zapobigannya-plagiatu/> В інструктивно-методичних матеріалах Комісії у розділі Забезпечення академічної доброчесності при реалізації О П зазначено, що наукове керівництво аспірантами на кафедрі має відбуватися лише на умовах дотримання академічної доброчесності, з цією метою під час затвердження викладача кафедри науковим керівником аспіранта, завідувач і члени кафедри мають бути впевненіми, що цей викладач не вчинив порушення академічної доброчесності і його не було позбавлено права керівництва аспірантами <https://mdpu.org.ua/postijna-komisiya-z-pitan-naukovoji-etiki-ta-zapobigannya-plagiatu/metodichni-materiali/> Зі слів академічного персоналу, на кафедрі щорічно призначається відповідальна особа задля дотримання порядку академічної доброчесності, постійно проводяться просвітницькі заходи для науково-педагогічних працівників і аспірантів про необхідність дотримання правил академічної доброчесності. Перевірка на плагіат здійснюється з використанням програм UNICHECK. Зі слів зав.відділу аспірантури, кожна дисертаційна робота попередньо перевіряється на наявність запозичень, результати якої заносяться у відповідну довідку. У відповідних документах визначено механізм виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності. Зі слів гаранта ОНП за період впровадження та реалізації ОНП випадків порушень не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів, забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю; наукова діяльність аспірантів відповідає напрямку досліджень наукових керівників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

ЕГ рекомендовано активніше задіювати здобувачів освіти до міжнародних програм мобільності.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує повноцінну і достатню підготовку здобувачів до професійної, викладацької і практичної діяльності. Наукові дослідження аспірантів відповідають науковим інтересам їх керівників. В Університеті в межах ОНП створені умови організаційного та матеріального забезпечення здобувачів для проведення і апробації результатів наукових досліджень з дотриманням принципів академічної доброчесності. Водночас ЕГ рекомендовано посилити практику залучення аспірантів до міжнародних програм мобільності.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Відповідно до Наказу від 15 квітня 2021 р. було замінено гаранта ОНП Оксу М.М. на Коробченко А.А. Наказ додається.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Наказ про заміну гаранта.PDF</i>	w7kGQfA9Sq3KNiS9cGNm/eiqH7uoKCotVlhoD9CM5gc=
Додаток	<i>Витяг з протоколу 8 від 24.04.2020 року.pdf</i>	lly/5+/f1WvHaK6X3IMkenIzUJVMMxuDXjIqfaSR8uM=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кушнір Валентина Миколаївна

Члени експертної групи

Драч Ірина Іванівна

Чикурова Ольга Ярославівна